EUROOPA KOHTU MÄÄRUS (kaheksas koda)

12. november 2010 *

Kohtuasjas C-339/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Varhoven administrativen sad (Bulgaaria) 14. juuni 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 7. juulil 2010, menetluses

Krasimir Asparuhov Estov,

Monika Lyusien Ivanova,

Kemko International EAD

versus

Ministerski savet na Republika Bulgaria,

* Kohtumenetluse keel: bulgaaria.

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda)

koosseisus: koja esimees K. Schiemann, kohtunikud L. Bay Larsen ja C. Toader (ettekandja),

kohtujurist: J. Kokott,
kohtusekretär: A. Calot Escobar,

olles ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on andnud järgmise

määruse

1 Eelotsuseküsimus puudutab Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta") artikli 47 tõlgendamist.

2 See taotlus esitati kohtuvaidluses, kus osalevad ühelt poolt K. Estov, M. Ivanova ja Kemko International EAD ning teiselt poolt Ministerski savet na Republika Bulgaria (Bulgaaria Vabariigi ministrite nõukogu).

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 13. detsembril 2007 alla kirjutatud Lissaboni lepingu vastu võtnud valitsustevahelise konverentsi lõppaktile lisatud deklaratsioon Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohta (ELT 2010, C 83, lk 335) on sõnastatud järgmiselt:

„[…] harta, mis on õiguslikult siduv, kinnitab [4. novembril 1950 Roomas alla kirjutatud] inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga tagatud põhiõigused selliselt, nagu need tulenevad liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest traditsioonidest.

Harta ei laienda liidu õiguse reguleerimisala kaugemale senisest pädevusest, ei lisa liidule uusi pädevusvaldkondi ja ülesandeid ega muuda aluslepingutes määratletud pädevust ja ülesandeid."

Siseriiklik õigus

4 Bulgaaria maakasutuse planeerimise seaduse (Zakon za ustroystvo na teritoriata) artikkel 103 sätestab:

„[…]

2. Üldplaneeringu ülesanne on planeeritava maa-ala konkreetsete struktuursete osade juhtotstarbe ning hoonestuse liigi määramine.

3. Detailplaneeringu ülesanne on planeeritaval maa-alal asuvate kruntide täpse otstarbe ja hoonestuse liigi määramine.

[…]”.

5 Selle seaduse artikkel 127 sätestab:

„[…]

6. Üldplaneeringu kehtestab kohaliku omavalitsuse nõukogu linnapea ettepanekul. Planeeringu kehtestamise otsus avaldatakse Bulgaaria ametlikus väljaandes. See otsus on lõplik ja selle peale ei saa esitada kaebust.

7. […] Pealinna territooriumi planeeringu erinormid ja -eeskirjad sätestatakse eraldi seadusega.

8. […] Ministrite nõukogu kehtestab pealinna uue üldplaneeringu ning jõusoleva planeeringu muudatused kooskõlas käesoleva seadusega ning arvestades pealinna ehitus ja planeerimisseaduses ette nähtud norme ja eeskirju.

[…]

10. […] Üleriigilise tähtsusega tiheasustusalade üldplaneering kehtestatakse regionaalarengu ja riiklike ehitustööde ministri määrusega pärast kohaliku omavalitsuse nõukogu kooskõlastust, ning see avaldatakse Bulgaaria ametlikus väljaandes. Määrus on lõplik ja selle peale ei saa esitada kaebust.

[…]”.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

6 Ministerski savet na Republika Bulgaria muutis oma 16. detsembri 2009. aasta otsusega (edaspidi „vaidlustatud otsus") Sofia linna üldplaneeringut kahe kindlaksmääratud sihtotstarbega maa-ala osas. Planeeringu kohaselt kuulusid need maa-alad „üldsusele osutatavate teenuste" jaoks ettenähtud piirkonda ning detailplaneeringu kohaselt olid need mõeldud kaupluste ja büroode ehitamiseks. Vaidlustatud otsuse kohaselt kuuluvad nimetatud maa-alad nüüdsest haljasalade piirkonda, kuhu on keelata ehitada majandustegevuseks mõeldud hooneid.

7 Põhikohtuasja kaebuse esitajad vaidlustasid nimetatud otsuse Varhoven administrativen sadis. See kohus jättis oma kolmeliikmelise koosseisu 20. aprilli 2010. aasta otsusega nimetatud kaebuse rahuldamata, leides, et maakasutuse planeerimise seaduse artikli 127 lõigete 6 ja 10 kohaselt ei kuulu kohaliku omavalitsuse nõukogu ning regionaalarengu ja riiklike ehitustööde ministri määrusega kehtestatud planeeringud edasikaebamisele.

8 Põhikohtuasja kaebuse esitajad kaebasid selle määruse edasi samale kohtule, kes vaatab asju läbi ka viieliikmelises koosseisus, ning sellel kohtul tekkis küsimus, kas asjaolu, et siseriiklikus õiguses ei ole võimalik esitada kaebust pealinna üldplaneeringut puudutava otsuse peale, on vastuolu harta artiklis 47 sätestatud õigusega.

9 Neil asjaoludel otsustas Varhoven administrativen sad menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas võimalus välistada liidu õigusega kaitstud õigusi ja vabadusi kahjustav haldusakt […] harta artiklis 47 ette nähtud kohtuliku kontrolli alt on õiguspärane?

2. Kui see võimalus on õiguspärane, siis kas on olemas kriteeriumid […] harta artikli 47 kohaselt nende haldusakti liikide kindlaksmääramiseks, mida võib välistada kohtuliku kontrolli alt, ja millised need kriteeriumid on?

3. Kas kohtuliku kontrolli alt võib välistada omandiõigust kahjustava üldplaneeringu?"

Euroopa Kohtu pädevus

10 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 92 lõige 1 sätestab, et kui Euroopa Kohus ei ole ilmselgelt pädev hagi läbi vaatama, siis võib ta pärast kohtujuristi ärakuulamist ja ilma menetlust jätkamata lahendada kohtuasja põhistatud määrusega.

11 Kui Euroopa Kohtusse pöördutakse ELTL artikli 267 alusel, siis on Euroopa Kohus pädev tegema eelotsuseid, mis käsitlevad nii ELTL tõlgendamist kui ka liidu institutsioonide õigusaktide kehtivust ja tõlgendamist. Euroopa Kohtu pädevus on piiratud üksnes liidu õiguse sätete analüüsimisega (vt 16. jaanuari 2008. aasta määrus kohtuasjas C-361/07: Polier, punkt 9 ja seal viidatud kohtupraktika).

12 Sellest hoolimata tuleb seoses käesoleva kohtuasjaga meenutada, et harta artikli 51 lõike 1 kohaselt on harta sätted „liikmesriikidele ette nähtud üksnes liidu õiguse kohaldamise korral", ning et ELL artikli 6 lõige 1, mis annab hartale siduvuse, näeb ette, ja ka Lissaboni lepingu vastu võtnud valitsustevahelise konverentsi lõppaktile lisatud deklaratsioon Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohta kinnitab, et harta ei lisa liidule uusi pädevusvaldkondi ega muuda aluslepingutes määratletud pädevust.

13 Lisaks tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et ühenduse põhiõiguste kaitsest tulenevad nõuded on ka liikmesriikidele liidu õigusnormide rakendamisel siduvad ning et järelikult on nad kohustatud niivõrd, kui see on võimalik, kohaldama neid õigusnorme tingimustel, mis neid nõudeid ei eira (vt selle kohta 11.oktoobri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-117/06: Möllendorf ja Möllendorf-Niehuus, EKL 2007, lk I-8361, punkt 78 ja seal viidatud kohtupraktika).

14 Kuna eelotsusetaotluses ei sisaldu ühtegi konkreetset asjaolu, mis võimaldaks leida, et Ministerski savet na Republika Bulgaria 16. detsembri 2009. aasta otsus on liidu õigust rakendav meede või et selle puhul esineb muid tegureid, mis seda liidu õigusega seovad, siis ei ole Euroopa Kohus pädev käesolevale eelotsusetaotlusele vastama.

15 Neil asjaoludel tuleb kodukorra artikli 92 lõike 1 alusel tuvastada, et Euroopa Kohus ei ole ilmselgelt pädev Varhoven administrativen sadi esitatud küsimustele vastama.

Kohtukulud

16 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) määrab:

Euroopa Kohus ei ole ilmselgelt pädev Varhoven administrativen sadi (Bulgaaria) 14. juuni 2010. aasta otsusega esitatud küsimustele vastama.

Allkirjad